

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint: A nyílt tér sora 1 korona</p>
--	--	--

A világháboru sötét árnyai.

Irtó: Veszprémi.

Ez a nemzeteket megsemmisítő világháboru messze előre veti sötét árnyékát. Több évtizedek kellene, míg ennek sötét árnyképei eltűnnek a földnek színéről. Egy emberélet hossza sem elegendő, hogy az emberanyagban a nemzetek kebelében támadt nagy űr betöltve legyen.

Igaz, hogy teljes a hitünk az igazságos Istenben és reményünk katonáink kitartó bátorságában, hogy ez irtó háboru ellenségeink csúfos leveretésével és szövetséges seregeink fényes győzelmével fog végzódni. Lelki imánkban nem kérünk egyebet a jószágos Istentől, mint igazságot s ha ezt nekünk megadja, akkor ellenségeink a porba hullnak.

Egy emberélet idő kell hozzá, míg ennek a véres háborunak nyomora eltűnik, mind a mezői gazdaságban, mind az ipar, kereskedelem és tudomány ágazatában. Most, a midőn férfierőink a harctéren küzdenek hazánk szabadságáért, most kell nekünk itthon maradnunk arra gondolnunk, miként kelljen e világháboru sötét árnyékában megjelenő rémképeket szeledebb világításba helyezni.

Most kell arra gondolnunk, hogy a már bekövetkezett és még nagyobb

arányban bekövetkező nyomornak mi-kép vehetjük el pusztító élet, mert nagy űr fog mutatkozni minden téren.

Első sorban tömörülünk, összetartanunk kell a mezői gazdálkodásban is, meg az ipar és kereskedelemben is. Az összetartás azon szép erény, mely az élet küzdelmeit legyőzve biztosítja a nemzetek jövőjét.

Mivel legtöbb helyről a munkaerő elvonatott, sok család vezetőgazda nélkül maradt. Az özvegyen maradt családanya nem bírja és nem tudja kicsi gazdaságát helyesen vezetni. Egy darabig küzd a rászakadt nehézségekkel, de végre is nem bír az árral, eladósodik és elszegényül, míg végre egy reggelen arra ébred, hogy megütik a dobot a háza előtt. Kérdelem, nem-e az összetartás, az összetett erő által lehet-e az ilyen családot az elzülléstől megmenteni.

Egy elbeszélés jut eszembe Benedek Elek-től, ki mint hivatalnok az ország fővárosának, aratásnak idején rándult le öreg szülőinek látogatására.

Az ózanos nyári reggel őt is kicsalta a mezőre. Lelkében öröm és hálaérzettel szemlélte Istennek atyái áldását, a megérett buzakalászokat. A dűlőutakon itt-ott ismerősökkel találkozott, kik szíves jó reggelt kívánás után siettek megkezdett aratási munkájuk folytatására.

Már a nagy tábla buzának végéhez

közeledett, midőn egy keskeny buza-földön Kovács Bálintné asszonyt ismerte fel, ki 4 éves fiacskájával jött ki a mezőre, hogy nehéz gondokkal terhelve megkezdje buzájának aratását.

Adjon Isten jó napot, Kovácsné asszony! Hát csak egyedül aratja e szép buzakalászokat? Hát a Bálint hol van?

Az asszony a köszöntést elfogadva, könybeborult szeméit megtörölve, így válaszolt: Bizony nagys. uram csak egyedül aratok, jó uram már három éve, hogy a temetőben pihen. Napszám most nem kapok, mivel mindegyik a magáéval van elfoglalva.

Hiszen mire maga egyedül learatja e szép gabonát, akkorra a gabonaszemek az anyaföldre hullanak. Adja ide csak a sarlóját! Vajjon tudnák-e még aratni, mint gyermekkoromban, mikor az aratók kezéből kivettem a sarlót és arattam.

Azzal fogta Kovácsné sarlóját és gyorsan egy fél marék buzát aratva, ügyes kézmozdulattal kötélnek csavarta. Csakhamar a learatott buzával megtellett a kötél, melyet ügyesen összekötve felállított és árnyékába a négy éves Jóska-t ültette.

Midőn a szomszédok a nagys. urat aratni látták, így szóltak: Menjünk mi is segíteni a szegény asszonynak, egy pár óra nem a világ, azért időben elvégezzük aratásunkat. A szót tett kö-

Tábori-posta.

III.

Ime itt adom közre a multkor ígért katonaplót, amelynek írója J. M. realisk. tanár, aki mint tartalékos hadnagy, a déli hadseregben küzd és állja a fáradságokat és veszélyeket hősiessé, már a háború kezdete óta. Az írásokon átszillog az író eredeti humora, mely még a sok fáradság között sem hagyta el őt. Itt következik, ahogy mozgósítástól kezdve feljegyzett mindent:

Aug. 24-én vonult be a népfelkelők új tömege Kanizsára, onnan pedig csapatokként jöttek Somogy-Szentmiklósról, hol a pajtában készen várta őket a szállás, a korcsmában pedig a bor-sör-pálinka.

A következő napon már kezdtem főzetni a száznak, de bizony sokszor megmaradt volna az étel, ha a jóétvágyu horvátok nincsenek közöttünk. Konyhánkat a falu közepén egy árokparton ástuk meg, közvellen a korcsma mellett, hogy a jóllakott harcos ne fáradjon messze egy kis italért, — nagy volt a hőség!

A népek igen lelkesen jöttek a hadba, különösen ebéd után volt nagy a lelkesedés; — a korcsma hűsében déltől estig énekelték;

Megállj, megállj kutyá Szerbia! No ha ez így megy, akkor a többiek csak megölték a szerbeket, de mi meg is esszük!

Egyik napon aztán megjelent az orvos, sorba állítottuk a legénységet, kiválogattunk 261-et, utólag ki-tűlt, hogy csak 260, — a többi szélnek eresztettük s kezdünk szerelni.

Időközben Németh Jóska-t átvetttem a századhoz számvevőnek; — kaptunk új parancsnokot, egy igazi századost és szept. 2-án este 7 órakor hallatlan kurjongatás, ének, lelkesedés, kendődobogtatás között, az öreg eme tisztes gyűlékezete elindult Kanizsáról, természetesen a déli harctérré.

S most a naplóból szedem már a többi. Szept. 3. Egész nap fűt velünk a gőzös; d. e. 10 órakor értünk Slatinára, Szlavoniában; a városka intelligenciája az állomáson a legénységet gulyáshussal, a tiszteket valami húsfélével és kávéval etette, — jómagam szilvával tömtem ki irgalmatlanul.

Boldogult ezredesünk a hölgyek társaságában szórakozott.

Este 10 órakor megérkezünk Boszna-Bródba; az állomáson vasuti kocsiban aludtunk, — a legénység az ég alatt! A barakkokba nem lehetett ökel bevezetni, mert az egyikben komitácsik voltak, a többiben más.

Szept. 4. Beülünk a vonatba reggeli nélkül. A boszniai vonatok keskenyvágányúak. A szemközti jövő vonatok tele vannak török menekültekkel, Pievjéből és Novibazárból jönnek. Egykedvűen cigarettáznak, hallgatnak az asszonyok is! Minden vonaton szuronyok között szerb tisztek, legalább nem történik merénylet a vonatok ellen. Minden

állomáson fegyveres őrség és boszniai szerb foglyok, — szökni nem lehet, az őrség nem úgy vigyáz. Egyszer történt, hogy egy szerb pópa szökni akart, egy szempillantásban 8 golyót kapott.

Utközben láttam, hogy a bosnyák paraszt ökrökkel nyomtat a XX-ik században!

Dobolyban ebédeltünk; a legénység pompás gulyáshust kapott és kenyeret, mi tisztek a vendéglőben ettünk.

Tömrdek katonai autó és szekér az utakon.

Este 9 órakor értünk Zavidovicbe; a legénység szalonnát és hort vacsorázott aztán újból a szabad ég alatt fektült le, szerencsére az Isten kerítést és szénát is teremtett s így a társaság türethetőn éjjelezett. A tisztek a kaszinóban vacsoráztak, aztán lefeküdtünk egy kupéban.

Szept. 5. Az indulás reggel 3 órára volt kitűzve a másik pályaudvarról; én az egyikben aludtam, alig találtam a másikhoz a nagy ködben.

A Krivaja völgyi vasút vitt bennünket, a vasút nagy veszedelemben foroghat, mert minden lépten nyomon őrzik.

D. e. 11 órakor megérkezünk Olovoba, kiszállunk s az egyik völgyben a patak mellett táborot ütünk; — legénység sátrakat csinál fenyőágakból; a tisztek beköltöznek a szerb iskolába s kezdődik a háborus élet.

Egy-kettőre ökröt veszünk, a mészáros (Mattersdorfer Kanizsáról) leűti, s 5 órára kész az ebéd; közben megfürdöm a hús patakban.

vette, eleinte kettő, később négy, utóbb huszonöt aratót olvastam s így szóltam Kovácsnéhoz:

— Már látom, édes Kovácsné, rám nincs szükség, ezek a jó emberek pár óra alatt learatják gabnáját. Isten áldja meg magát e jó emberekkel együtt és Isten áldása legyen szives munkájukon. E szavak után elhagyta az aratókat.

Ez a kis történet igazolja előtünk, hogy egyesült erővel mily kis fáradsággal segíthetünk az apró gyermeknikkel magukra maradt szegény özvegyek szomorú sorsán. Az összetartás azon szép erény, mellyel a mezei gazdálkodásban nyomoruságba jutott özvegyeken segíthetünk.

De kell, hogy összetartás legyen az iparosok és kereskedők között. Nem úgy, hogy portékájukat minél magasabb áron eladják, — mert azzal csak maguknak ártanak. — hanem úgy, hogy a szükségben levőkön közös akarattal segíteni igyekeznek, mert ha ezt nem cselekszik, akkor évekre szóló visszaesés fog bekövetkezni.

Másodsorban, hogy e veszedelmes háboru sötét árnyában megjelenő rémképeket meglássuk, kell, hogy szünjön meg az egyke uralkodó vétké.

Már is érzik a szülők eme bűnnek büntetését. Hogy birtokaikat a családtagok szaporodásával ne kelljen szétarabolni, vagy hogy az édes anyának ne kelljen a gyermekneveléssel továbbra is vesződni, az egyke rut bűne mellett utját állták a szaporodásnak.

De most, midőn egyetlen fiuk a harctéren küzd, avagy az elesettekkel együtt messze idegenben egy közös sirban alussza örök álmát, most későn siratják elkövetett bűnüknek gyászos súlyát.

Tekintsék a szülők gyermekeiket úgy, mint Istennek áldását. Igyekezzenek őket Isten félelmében és benne helyezett hittel nevelni, akkor ők ma-

guk is áldottak lesznek gyermekeik körében. Ne frivol nevelésben részesítsék gyermekeiket. Ne a nevelésnek külső mázával ruházzák és ékesítsék fel őket, hanem igyekezzenek a szívnek nemes indulatait hovatovább fejleszteni, vad hajításait nyesegetni, így agg napjaikban az öregség fájdalmi között nem maradnak magukra és elhagyatva, mert jól nevelt gyermekeik szeretettel gondozzák őket tehetetlenségükben.

Ha a szülők mindezeket megszivlelik s ily elvek mellett nevelik csemetéiket, akkor e vészterhes napok után a fejlődő nemzedékekkel fel fog lendülni nemzetünk s hazánknak aranykora el fog következni, mert a szülők fiugyermekeiket törekvő szorgalmas gazdává, leánygyermeküket pedig házas és gondos gazdaasszonnyá nevelték.

Az összetartás és az egyke megszüntetésével gyermekeinknek helyes jó uton való nevelése által be fog következni a nagy Széchenyi eme jóslata: »Magyarország nem volt, hanem lesz.«

Háború és kertészet.

Nemcsak azok szolgálják a Hazát, kik az ellenséggel küzdenek, hanem mindannyian, akik itthon maradtunk s otthonunkat, kicsi vagy nagyobb kertünket élvezzük.

A háborús események folytán tavasszal lényegesen kisebb lesz a zöldségtermék s így mindenféle friss főzelék behozatala. Ez annál súlyosabban fog érinteni bennünket, mert hiszen akkorára a konzerv- és hüvelyes főzelékek, valamint a rizskása is a hadbanállók nagy fogyasztása folytán nagyjában elfogytak.

Hazaifas munkát végzünk tehát, ha az élelmiszereket lehetőleg szaporítjuk. Mindenki, akinek kertje és alkalmas berendezése (üvegháza, melegágya) van, kötelességének kell, hogy érezze, hogy ezeket főzeléktermelésre már jókor kihasználja.

Nemcsak hogy önmaga jut ezáltal friss főzelékekhez, amelyet különben drága pénzen kellene vásárolnia, hanem még vásárra is

küldhet, amiáltal a közéletmezéshez hatósan hozzájárulhat.

A következő főzelékeket lehet már mostan bevetni: kelvirág, kel, kalarábé, saláta, nyári endivia és hónapos retek. Ezek a zöldségtermékek meleg, félmeleg üvegházakban és melegágyakban jól tenyésznek.

Sárgarépat, petrezselymet, hagymát, feketegyökeret, parajt kedvező időjárás esetén már február hónapban szabad földbe lehet vetni.

Ha a borsót januárban faládkába ültetjük, márciusban már bátran kiültethetjük a szabadba.

A kelvirág, káposzta és kel áttelelt palántáit márciusban kiültethetjük a szabad föld barázdáiba.

A burgonya könnyen csirázható és a kert védett helyeire kiültetve hamarabb használható.

Hogy lehetőleg korán nagymennyiségű zöldséget termeszthessünk, főleg a meleg ágyakra kell különös súlyt fektetnünk.

Nagyon kevés befektetéssel itt nagy eredményt érhetünk el még kis kertünkben is. Akármilyen egyszerű deszkaláda ablaküveggel és elegendő ló- és tehéntrágyával (amely továbbra is földünk előnyére válik) megfelel ennek a célnak. Az ablaküveg helyett szükség esetén olajos v. zsíros papírral bevont faktereket is használhatunk.

Kertcskénk vagy kis földünk, mely eddig csak örömmünkre szolgált, járuljon hozzá családunk és ha lehet, embertársaink megélhetésének megkönnyítéséhez.

Előrelátó beosztás, szeretetteljes gondosság itt szép eredmények eléréséhez vezet. Felvilágosítással és tanáccsal mindenkor szívesen szolgál a

A »Női segély a háborúban«
Gyümölcs és főzelék alosztálya
Budapest, II. Ákos-utca 16.

— **Meghívó.** A sümegi vöröskereszt egyet, f. évi február 21-én vasárnap délután 2 órakor az állami elemi iskola rajz termében közgyűlést tart, melyre tagjait tisztelettel meghívja. Tárgy. 1) Előző megnyitó. 2) Jegyzőkönyv felolvasás és hitelesítés. 3) Az elnök jelentése, az egyesület működéséről. 4) Özv. Tóth Lajosné pénztáros bemutatja az átvizsgált számadásokat. 5) Dehény József reáliskolai tanár felolvasása: *A háború erkölcsi szempontból.* 6) A gyűlés befejezése. Sümeg 1915 február 20. *Bánfi* Alajos elnök, *Scholtz* Károlyné társelnök, *Zob* Erzsébet jegyző.

Ebéd után besétálunk a pályaudvar felé, nézegetjük a kávéházat, ahol kecskehúst árulnak s igen jó feketekávé; — undorral gusztálunk egy pepita szoknyanadrágot, amelyben egy szutykos kis szolgáló ceppedezik; — megismerkedünk a török mollahval.

Néhány napot töltünk Olovoban, az eső többnyire esik, a legénység sátra beázik, de azért nem javítják meg; — csudálják a magas partokat (így hívják a hegyeket); — a pár boltban összevesznek mindent s az amugy is súlyos batyujukat még nehezebbre tömik. Számítva a tétre, magam is vettem néhány pár kecskeszőr harisnyát, minőt a bosnyákok viselnek.

Szept. 8. Ebéd után fél 2-kor égetően süt a nap: elindulunk. Az emberek minden viznek nekirohannak; az út kacskaringósan emelkedik, irtózatos rossz, mert a 44-esek megjavították törött kövel. Este 9 órakor értünk Kladányba, kis török város; reggel sok a lábfej; — *Németh Jóska eldobta az új pár cipőjét.* — A zászlóalj kocsijai nem jöttek meg.

Szept. 9. Indulás reggel 8 órakor; a hőség irtózatos. Itt már tábori helyet látunk; egy-egy dögöltöltő; a kerítés sok helyütt hiányzik s a szilvafák kergit lerágták az éhes leherhordó állatok.

Utunk hegyen-völgyön keresztül Vlasznica felé vezet, mindenütt javítják az utakat a nehéz útegek számára. Délben egy szép sima hátra érünk, van árnyék, fa, víz bőven; ök-

rőt vágunk és 4 óra kész a gulyás, közben a kocsi is megjött; eszünk.

Aztán elindulunk; közben a zászlóaljtol elmaradtam, találkoztam egy 52-es bakával, ki elvesztette a csapatát, az egyik kukoricaföldön sátorban lakott, sült kukoricán élt.

Este 11 órakor beértünk Vlasznicára, a legénységet a kaszárnyában barakkokba dugtuk, mi magunk a kórházban fektünk le. A tréningből is megjött 3 kocsi.

Szept. 10. Vlasznicán nem kapni semmit, az egyik pékboltokban tudunk kukoricakenyert vásárolni. Reggelire rántott levest főztek a szakácsok; a tiszték is ehettek belőle; indulás d. e. 10 órakor rekkenő hőségben; félni kellett, hogy a boszniai szerbek ránk lőnek; készültünk is, fegyverek, revorverek töltve, hogy bármelyik percben löhessünk.

Sok autó száguld el mellettünk, irtózatos port vernek, szállítanak a tűzvonalszámára; szemközti jövő autók sebesséteket hoznak a tegnapi srebrenicai csatából, a szerbek 2 helyen átszöktek Boszniába, de a mieink visszaverték őket s 16 km-re bementek utánuk szerb földre.

Elfeletem mondan, hogy Olovaba érkezésünk óta folyton halljuk az ágyudörgést.

A völgyön, amerre mi haladunk, sok a táborhely, most már látom mi a háboru legnagyobb átká: a rengeteg piszok, — az egész völgynek igazi kolera szaga van.

Megérkeztünk Milicibe; 5 ház és vége, — csupa középület, a lakosság a hegyeken él.

A táborhelyen még látszanak a kukoricakörök s alig ülünk le pihenni, ezrével szállnak ránk a legyek. Mellettünk a legkülönbözőbb csapatok: pékek, bakák, trének, árkászok; — a pékemencében sült a komiszkenyér, az út túloldalon a földön élelmiszerek és szükségleti cikkek összehalmozva.

A mi századunk ma d. u. még 8 km-t megy és tábori őrköt állít; állítólag sok komitációs szökdös át Boszniába, őriztünk kell a Milicibe vivó utat.

Deveta: néhány ház az út mellett; idáig jött a mi századunk; felállítottuk a tábori őrköt, a többi legénység pihent, szénán fektettek, mi tiszték hasonlóképen. A szakácsok főztek; éjjel 11 óra megfőtt az ebéd. Pompásan kinyugodtam magam. — *Németh Jóska szerencsésen eldobta a második pár svró cipőt is,* — bosnyák bocskorokat szerzett, meg kecskeszőr harisnyát, most azokban jár.

J. M.

Eddig az érdekes napló első részlete, reméljük, hogy a többi részletét is nemsokára megkapjuk s olvasóközönségünk tovább kísérheti a vitéz népfelkelő csapatot, kik majdnem mind ismerőseink s kizár a magyarok Istene épségben hozzon haza!

Németh Bőske.

Halott katonák. *)

A harcnak vége és a két sereg
Halottai a hóban fekszenek.
Mind vérben és mind temetetlenek.

Elnémultak a szilaj harsonák,
Melyek riadtak annyi harcon át...
De a halottak most is marconak.

Öklükben véres puskatus mered,
Még céloznak a megvakult szemek.
Fülükben rég elhangzott dob pereg.

Ők nem hallják a csöndet, mely megállt.
Torz arcuk mosolyogja a halált,
Kezük a puskán görcsösen szilárd.

Egy pillanat... s rándul ezer nagy ujj.
Megdörren újra a sorúz vadul...
De csitt... a síkon a Halál az úr.

S már messze lent, az ólmos ég alatt
Meglíbben néhány imbolygó alak...
Temetni jönnek a dögmadarak.

Gács Demeter.

*) A kiváló kanizsai újságíró poétának készülő verskötetéből.

H I R E K.

— **Kitüntetett sümegi fiúk.** Egyszerre két sümegi fiú hősiességéről is kaptunk hírt. Egyik *Beretzky Gerő* 48 as káplár, *Beretzky Gyula* helybéli kereskedő fia. Új évkor volt századával az orosz harctérre s már ott ragyog mellén az I. oszt. ezüst vitézségi érem. Kapitánya megbízta, hogy éjnek idején, egy oroszoktól megszállott falut kémeljen ki. Őt bakát adtak melléje. *Beretzky* bravurosán oldotta meg nehéz feladatát. Emberei élén beosont a faluba s anélkül, hogy az oroszok észrevették volna, pontosan kikutatta állásukat. Mikor visszavonulóban voltak, az oroszok észrevették a kis magyar csapatot s rájuk támadtak. *Beretzky*eknek folytonos viszályozás közben sikerült a falut elhagyniok s visszatérni csapatjukhoz anélkül, hogy baj érte volna őket. Mikor kémleléséről beszámolt kapitányának, ez vállveregetve megdicsérte s kitüntetésre ajánlotta. Hősies és ügyes magatartásáért megkapta az I. oszt. ezüst vitézségi érmét.

A másik kitüntetett hős *Horváth István*, *Horváth János* állami útmester fia. A vasuti és táviró ezred őrzője. Mint tényleges katonát, ezredében érte a háború. Az orosz harctéren *Lubijca* mellett egy állomáson végzett szolgálatot. Az oroszoknak egyik gránátja zúgva csapott bele az állomásba. Parancsra elhagyták az állomást és *Horváth* néhány társával menekült. Az oroszok lövöldöztek rájuk s egyik golyó a fiatal őrzőző combját furta át. 2 társával együtt elfogták s egy piszkos kunyhóba zárták. Éjszaka idején a kunyhó őre elaludt, mire leszúrták, a kunyhót meggyújtották s futva sikerült elmenekülniök vissza a mieinkhez. *Horváth* sebével kórházba került. Mikor meggyógyult, újra ezredéhez vonult. A ravaruskai visszavonulás alkalmával az ezred tréningjét, mind össze 26 kocsi, megtámadták az oroszok. *Horváth István* nagy lélekjelenléttel megmenetelte a hadi pénztárt s ezért ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Mi sümegiek büszkéek lehetünk a mi hős fiainkra, akik a harctéren becsületet szereznek a magyar névnek.

— **Katonai előléptetések.** A király *Vértessy Iván* 20.ik honvédegyezredbeli főhadnagyot, aki augusztus végén az orosz harctéren súlyosan megsebesült s a buda-

pesti *Gondviselés* kórházban még ápolás alatt van, századossá léptette elő.

A hivatalos lap ugyanazon száma közlése, hogy *Bozó Pál* őrnagy alezredes és *Vilcsék Gyula* főhadnagy lett.

— **Hősi halál.** Mélységes részvétellel értesülünk, hogy *Borbély György* zalaegerszegi tanár újságíróúrunknak fia, ifj. *Borbély György* a szerb harctéren meghalt. Haláláról a következő jelentést kaptuk: Tudatom az ismerősökkel, hogy nagyobb fiam, ifj. *Borbély György* tanárjelölt, kolozsvári tudományegyetem könyvtári tisztviselő, egyéves önkéntes honvédtiszt, a szerb harctéren 1914 december 2-án meghalt 23 éves korában. 23 év. Az élet reggelén! De kötelességét teljesítette. Küzde s kidőlt bajtársaival együtt neki is szól egyik pap barátom szava: »A hazáért élni tartozó kötelesség, s a hazáért halni örök dicsőség«. A gyászból kis mérték jut nekik, egyeseknek, porszemeknek, most, mikor egész nemzetünknek, egész országunknak a sorsáért aggódunk. Am titkon tartja kiki szívében a sebet. Zalaegerszeg, 1915 február 15. *Borbély György* tanár, *Borbély Györgyné Elekes Boriska*.

— **Emlékkünnepély.** A sümegi izr. Szent-egylet a csatautakon elhunyt katonák emlékére f. hó 21-én vasárnap délután 4 órakor az izr. templomban prédikációval egybekötött gyásztisztviszletet tart, melyre az érdeklődőket ezuton is meghívja.

— **A takarékpénztár jótékonyága.** A sümegi takarékpénztár közgyűlése az igazgatóság javaslatára 1000 koronát szavazott meg olyan családok támogatására, akik a háború következtében mostoha viszonyok közé kerültek. Akik a takarékpénztár jóságából részesülni óhajtanak, kérvényeiket a takarékpénztár igazgatóságához adják be. A takarékpénztárnak ez a nemes elhatározása minden elismerést megérdemel és gyönyörű példát ad minden pénzintézetnek, mert na igazán ez a jótékonyág gyakorlásának legszébb és leghelyesebb módja.

— **Népbanki közgyűlés.** A sümegi népbank r. t. folyó hó 20-án tartotta évi rendes közgyűlést. A szép számban megjelent részvényesek egyhangulag elfogadták az igazgatóság által benyújtott zárszámadást, ugyancsak egyhangulag elfogadta a közgyűlés az igazgatóságnak a nyereség felosztása tárgyában tett proposícióját. Jótékony célra 400 K meghaladó összeget juttat a bank.

— **Farsang végéig.** Az idej szomorú farsang a házasság kötések dolgában is szomorú eredménnyel fejeződött be, amint az különben előre látható volt. Sümegen csak egyetlen pár esküdt meg az egész farsang alatt, *Markó Jenő* és *Horváth Ilona*.

— **Elhalasztott bevonulás.** A honvédelmi miniszter újabb rendelkezése szerint az 1879, 1880, 1881, 1882 évben született népfelkelők március 1 helyett csak március 15-én tartoznak bevonulni.

— **Rendelet a lisztpazarlás ellen.** Néhány nap előtt a kormány új rendelete jelent meg a kenyérszítésre és a lisztpazarlás ellen. A rendeletben olyan intézkedések vannak amelyek megnyugtatólására szolgálhatnak a közönségnek és amelyhez hasonlók Németországban már régóta érvényben vannak. A jövőben március 1 től a pékek csak egyféle lisztből süthetnek kenyeret: ez a liszt ötven százalék kukoricából és ötven százalék búzából készül. Elrendeli a kormány, hogy a fehérsütemények közül egyedül a zsémye állítható elő, de ezt is csak naponként egyszer süthetik a pékek, a cukrászdák pedig csak olyan süteményeket készíthetnek, amihez sok liszt nem kell és amelyek nem pótolják a fehérsüteményeket. Ezeknek az intézkedéseknek korántsem az az oka, hogy nincsen lisztünk, hanem: háború van, takarékoskodnunk kell

és ha a katonánk halált megvetve küzdenek a harctéren és sokszor napokig nem jutnak ennivalóhoz, akkor az itthonmaradottak is lemondhatnak a kifliről és a fonottkalácsról.

— **Hadisegély.** Február 16-án osztotta ki az előjáróság a február hó végéig szóló hadisegélyek összegét, 6000 K-t meghaladó összeget. Eddig összesen 63000 koronát kaptak a sümegi segélyezettek. Ez összeg olyan tekintélyes, hogy az ember gondolkodóba esik, vajjon a hadbavonult családientartók megkerestek volna-e annyit, amennyi pénz ilyen módon a sümegi polgárság kezébe jutott. A állam gondoskodása bizonyára igen sok esetben túlzóan gavalléros, — látja ezt maga a kormány is, ezért már történt is intézkedés, hogy a segélyeket tovább csak azok kapják, akik igazán rá vannak szorulva és ne kapják olyanok, akik munkakerülésre használják fel az alkalmat, hogy az állam őket munka nélkül is eltartja.

— **Adományok.** A sümegi vöröskereszt egylet által gondozott katonák részére 1915 január 31-től Sümegi Tivadar tisztartó úr ismét 3-szor küldött bort, cigarettát és szivart. Öngyásága, kedves neje pedig kocsonyahus és töpörtővel látta el őket. Dr. Fürst János ügyvéd úr két darab nyulat adott. Vasárnaponként Sümegi tisztartó ad a betegeknek bort, hetenként egy kőnapra pedig más jóakarók küldeményére szabadjon számíthatunk. Italféle az állami elemi iskolába szállítandó, onnan lesz nyilvántartva és kiadva. *Bozó Manó* és *Vendel Jánosné* úrnők, *fehérneműt, Veninger Gyula* és *Dörnyei Ferencné* jótévedők zöldséget küldöttek. Néhány fűölt katona elbocsájtott, helyettük febr. 11-én 15 gyógyításra Sümegre érkezett. — **Köszönet az adományokért.** Sümeg, 1915 febr. 20. *Bánfi Alajos* és *Scholtz Károlyné* elnökök.

— **Az alkohol áldozatai.** Zöld Imre zalaerdői lakos földműves, f. hó február 16-án azzal távozott el hazulról, hogy a türjei hegyre megy. Másnap 17-én délután *Végh János* ötvösi lakos az Ötvös és Türje közötti országuton halva találta Zöld Imrét. *Végh* azonnal jelentést tett az erdői birónak, aki viszont a zalagógnafai jegyző által értesítette az esetről a sümegi járási szolgabírósdágot. A rendőrhatalom bizottság azonnal kiszállt a helyszínre, ahol dr. Gross Vilmos orvos megállapította, hogy Zöld Imrét, aki itt-as állapotban haladt az országuton, szívszélhűdés ölte meg.

Kukárdi József pápai illetőségű cselédet, aki Csabrendeken gazdasági munkákat végzett, f. hó 18-án Sümegre hozták be, mert Csabrendeken itt-as állapotban garázdálkodott. Sümegen a rendőrségi laktanya zárkájába helyezték el, hogy részegségét kialudja, azonban 19-ére virradó éjjel 12 órakor meghalt. A megejtett orvosi vizsgálat itt is a szívszélhűdést állapított meg a halál okakul.

— **A szőlőbirtokosok figyelmébe.** A Sümegvidéki gazdakör raktárában szállított sertés-tragya kapható. Métermázája 6 K 10 fillér. Zárkonként 60 fillér biztosíték fizetendő, ezt a szákol visszavételé alkalmával a vevő visszakapja.

— **A 20-as honvédek segélyakciója a harctéren.** Egy 20-as honvédtiszt leveléből való az alábbi részlet, mely igazán gyönyörű világitást vet a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred, a zalamegyei fiúk ezredének egész erkölcsi és lelki világára. Olyan példát statuált a harctéren a hős huszas honvédezzred, mely igazán példájul szolgálhat a mélyen érző léleknek és valódi hazafiságnak. Egyébként a levelrészlet önmagát magyarázza s az így szól: »Ezuttal csak egy példát akarok írni a mi 20-as honvédeink jó szíveről. Ugyanis van egy borbélyunk, akinek az indítványára minden borodválkozásért és nyírásért önként adakoznak, mely összegyűlt

Berson

Gummiarok
a legjobb

pénzeket a harctéren elesettek özvegyei és árváinak segélyalapjára adják. Az első nap mindjárt 5 kor. felüli bevételt eredményezett. Ez a 10 század."

— Az orosz postaigazgatóság köz-
hírré tette, hogy a Németországban Ausztri-
ában és Magyarországon levő orosz hadi-
foglyok számára pénzküldeményeket elfogad.
Legnagyobb összeg 300 rubel; a rubel árfo-
lyama 2 K 41 fillérben állapított meg. A
pénz postautalványon küldhető.

Felélős szerkesztő: Gellért Samu dr.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

UJ MENEITREND

mely először jelent meg a há-
ború alatt, tartalmazza az oszt-
rák magyar és külföldi vasutak
menetrendjét, kapható

Horvát Gábor
könyvkereskedésében, Sümegen.

Ára 1 K 20 f.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok
a
kaucsuk sarkok
királya

Érdemesebb, mert kaucsukból készült.

Hirdetéseket

jutányos arakon elfogad

a kiadóhivatal.

Orvosok

bizonyítják, hogy a legkitünőbb
köhögés elleni gyógyszer

☒ **Kaiser-féle** ☒
☒ **Mell-Karamellák** ☒
a „3 fenyővel”

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedtség nyálkaság, katarus, fájó
torok, számlhurut, valamint elő-
vigyázatból megfűlés ellen, leg-
célszerűbb minden **harcosnak!**

6100 közjegyzőileg hitelesi-
tett bizonyítvány or-
vosoktól és magánosoktól bizo-
nyítják **biztos hatásukat!** Ét-
vágygerjesztő, jóízű bonbonok.
1 csomag 20 és 40 fillér, doboz
60 fillér. Háborús doboz 30 fillér.

Kapható **M. KOSSA GUSZTÁV**
gyógyszertárában Sümegen.

Valamint minden gyógyszertárban.

Mindennemű
nyomtatványokat
izléses kivitelben, jutányos áron készít

Horvát Gábor
könyvnyomdája, Sümegen.

Mindennemű
könyvkötőmunkák
elkészítettnek.